

Υπόθεση C-163/90

Administration des douanes et droits indirects

κατά

Léopold Legros κ.λπ.

[αίτηση του cour d'appel de Saint-Denis (Réunion)

για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

« Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων — Φορολογικό καθεστώς των γαλλικών υπερποντίων διαμερισμάτων »

Έκθεση ακροατηρίου	I - 4628
Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα F. G. Jacobs της 21ης Νοεμβρίου 1991	I - 4640
Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα F. G. Jacobs της 20ής Μαΐου 1992	I - 4654
Απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 1992	I - 4658

Περίληψη της αποφάσεως

- 1. Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων — Δασμοί — Φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος — Επιβαρύνση ad valorem εισπραττόμενη από κράτος μέλος επί των εισαγομένων από άλλα κράτη μέλη εμπορευμάτων λόγω της εισαγωγής τους σε περιφέρεια του εδάφους του — Περιλαμβάνεται — Όμοια επιβαρύνση εισπραττεται και επί των εμπορευμάτων εθνικής προελεύσεως — Δεν έχει επίπτωση
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 9, 12 και 13)*

2. *Διεθνείς συμφωνίες — Συμφωνία ΕΟΚ-Σουηδίας — Εξάλειψη των εμποδίων στις συναλλαγές μέσω της καταργήσεως των δασμών και των επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος — Επιπτώσεις — Ερμηνεία του άρθρου 6 της συμφωνίας με βάση την ερμηνεία των άρθρων 9, 12 και 13 της Συνθήκης — Εισπραξη από κράτος μέλος επιβαρύνσεως ad valorem επί των εισαγομένων από τη Σουηδία εμπορευμάτων λόγω της εισόδου τους σε περιφέρεια του εδάφους του — Δεν επιτρέπεται — Όμοια επιβάρυνση εισπράττεται και επί των εμπορευμάτων εθνικής προελεύσεως — Δεν έχει επίπτωση (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 9, 12 και 13· συμφωνία ΕΟΚ-Σουηδίας, άρθρο 6)*
3. *Προδικαστικά ερωτήματα — Ερμηνεία — Διαχρονικά αποτελέσματα των σχετικών με ερμηνεία αποφάσεων — Αναδρομικό αποτέλεσμα — Όρια — Ασφάλεια δικαίου — Εξουσία εκτιμήσεως του Δικαστηρίου (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 177)*

1. Η εισφορά θάλασσας που εφαρμόζεται στα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα και της οποίας το σύστημα είναι το ίδιο ακριβώς με το σύστημα μιας επιβαρύνσεως ανάλογης προς τη δασμολογητέα αξία των αγαθών η οποία εισπράττεται από κράτος μέλος επί των εισαγομένων από άλλο κράτος μέλος εμπορευμάτων λόγω της εισόδου τους σε περιφέρεια του εδάφους του πρώτου κράτους αποτελεί φορολογική επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος προς εισαγωγικό δασμό, πράγμα που απαγορεύεται από τα άρθρα 9, 12 και 13 της Συνθήκης έστω και αν η επιβάρυνση αυτή πλήττει και τα εισαγόμενα στην περιφέρεια αυτή εμπορεύματα που προέρχονται από άλλο τμήμα του ίδιου αυτού κράτους.

Πράγματι, η δικαιολόγηση της απαγορεύσεως επιβολής οποιουδήποτε δασμού επί των εμπορευμάτων που κυκλοφορούν μεταξύ των κρατών μελών έγκειται στο εμπόδιο που συνιστούν για την κυκλοφορία των εμπορευμάτων οι οικονομικές επιβαρύνσεις, που εφαρμόζονται λόγω της διελεύσεως των συνόρων, μια δε επιβάρυνση που επιβάλλεται στα περιφερειακά σύνορα λόγω της εισαγωγής προϊόντων στην περιφέρεια κράτους μέλους συνιστά εμπόδιο τουλάχιστον εξίσου σοβαρό για την ελεύθερη

κυκλοφορία των εμπορευμάτων όσο και η επιβάρυνση που εισπράττεται στα εθνικά σύνορα λόγω της εισαγωγής προϊόντων στο σύνολο του εδάφους κράτους μέλους. Η προσβολή που μια τέτοια περιφερειακή επιβάρυνση επιφέρει στο ενιαίο του κοινοτικού τελωνειακού εδάφους δεν μετριάζεται από το γεγονός ότι η εν λόγω επιβάρυνση πλήττει και τα εμπορεύματα που προέρχονται από άλλα τμήματα του εδάφους του εν λόγω κράτους μέλους.

2. Η συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Σουηδίας έχει ως αντικείμενο την ενίσχυση και την επέκταση των υφιστάμενων οικονομικών σχέσεων μεταξύ των συμβαλλομένων και την εξάλειψη, για τον σκοπό αυτό, των εμποδίων όσον αφορά τα ουσιαστικά σημεία των συναλλαγών τους σύμφωνα με τις διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ) σχετικά με την ίδρυση ζωνών ελευθέρων συναλλαγών. Στο πλαίσιο αυτό, πρωταρχικό ρόλο παίζει η κατάργηση τόσο των εισαγωγικών δασμών όσο και των φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος, που συνδέονται στενά. Επομένως, η προαναφερθείσα Συμφωνία θα στερούνταν σημαντικού μέρους της πρα-

κτικής της αποτελεσματικότητας αν η έννοια της φορολογικής επιβαρύνσεως ισοδύναμου αποτελέσματος που περιλαμβάνεται στο άρθρο της 6, το οποίο απαγορεύει την είσπραξη των επιβαρύνσεων αυτών, επρόκειτο να ερμηνευθεί ως έχουσα πεδίο εφαρμογής στενότερο αυτού του ίδιου όρου που περιλαμβάνεται στη Συνθήκη ΕΟΚ.

Κατά συνέπεια, το άρθρο 6 της συμφωνίας πρέπει να ερμηνευθεί ως απαγορεύον την επιβολή από ένα κράτος μέλος, επί των εισαγομένων από τη Σουηδία εμπορευμάτων, μιας επιβαρύνσεως, όπως η εισφορά θάλασσας, που εφαρμόζεται στα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα, εισφορά η οποία είναι ανάλογη προς τη δασμολογητέα αξία των αγαθών και εισπράττεται λόγω της εισόδου της σε περιφέρεια του κράτους αυτού μέλους, και τούτο παρά το γεγονός ότι η επιβάρυνση πλήττει και τα εισαγόμενα στην περιφέρεια αυτή εμπορεύματα που προέρχονται από άλλο τμήμα του εδάφους του οικείου κράτους μέλους.

3. Κατά την άσκηση της σχετικής με ερμηνεία αρμοδιότητας που διαθέτει από το άρθρο 177 της Συνθήκης, έστω και κατ' εξαίρεση, και αποκλειστικώς όσον αφορά την ίδια την απόφαση με την οποία αποφαίνεται επί της ζητηθείσας ερμηνείας, το Δικαστήριο μπορεί, κατ' εφαρμογή της γενικής αρχής της ασφάλειας δικαίου που είναι συμφυής με την κοινοτική έννομη τάξη να αποφασίσει τον περιορισμό της δυνατότητας που έχει κάθε ενδιαφερόμενος να επικαλεστεί μια διάταξη που αυτό έχει ερμηνεύσει προκειμένου να αμφισβητηθούν έννομες σχέσεις που έχουν καλοπίστως συναφθεί. Πρέπει συναφώς να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, καίτοι οι πρακτικές συνέπειες κάθε δικαστικής αποφάσεως πρέπει να σταθμίζονται με προσοχή, δεν μπορεί, εντούτοις, μια τέτοια μέριμνα να

καταλήγει στο να περιορίζεται η αντικειμενικότητα του δικαίου και να διακυβεύεται η μελλοντική του εφαρμογή λόγω των επιπτώσεων που μια δικαστική απόφαση μπορεί να συνεπάγεται για το παρελθόν.

Ληφθέντος ύποψη ότι ο ιδιάζων χαρακτηρισμός των γαλλικών υπερπόντιων διαμερισμάτων και οι ιδιαιτερότητες της εισφοράς θάλασσας που εισπράττεται εκεί έχουν δημιουργήσει μια κατάσταση αβεβαιότητας ως προς τον νόμιμο από πλευράς κοινοτικού δικαίου χαρακτήρα της επιβαρύνσεως αυτής, αβεβαιότητα η οποία, στο επίπεδο των κοινοτικών οργάνων, έχει εκδηλωθεί από μια συμπεριφορά η οποία ώθησε τις γαλλικές αρχές στο να θεωρήσουν ότι η είσπραξη της επιβαρύνσεως είναι σύμφωνη προς το κοινοτικό δίκαιο, επιτακτικές θεωρήσεις ασφάλειας του δικαίου εμποδίζουν να τεθούν υπό αμφισβήτηση έννομες σχέσεις που έχουν εξαντλήσει τα αποτελέσματά τους στο παρελθόν, αμφισβήτηση η οποία θα διατάρασσε αναδρομικώς το σύστημα χρηματοδοτήσεως των οικείων οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως.

Αυτός είναι ακριβώς ο λόγος για τον οποίο πρέπει το Δικαστήριο να αποφανθεί ότι δεν είναι δυνατή η επίκληση ούτε των διατάξεων της Συνθήκης ούτε του άρθρου 6 της συμφωνίας μεταξύ της Κοινότητας και της Σουηδίας προς στήριξη αιτημάτων με τα οποία σκοπεύεται η επιστροφή των ποσών που έχουν καταβληθεί ως επιβάρυνση του τύπου της εισφοράς θάλασσας πριν από την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως με την οποία θα αναγνωρίζεται το ανεπίτρεπτο από πλευράς κοινοτικού δικαίου μιας τέτοιας επιβαρύνσεως, με εξαίρεση τους αιτούντες οι οποίοι έχουν, πριν από την ημερομηνία αυτή, ασκήσει πρακτική ένδικη προσφυγή ή υποβάλει ισοδύναμη διοικητική ένσταση, ενώ διευκρινίζεται ότι ο διαχρονικός περιορισμός των αποτελεσμάτων της εν λόγω αποφάσεως δεν ισχύει για τις αιτήσεις επιστροφής ποσών που κατεβλήθησαν μετά την έκδοσή της για εισαγωγές που είχαν προηγουμένως πραγματοποιηθεί.